

"Arkadaş! Küfür yolunda yürümek, buzlar üzerinde yürümekten daha zahmetli ve daha tehlikelidir. İman yolu ise, suda, havada, ziyada yürümek ve yüzmek gibi pek kolay ve zahmetsizdir..." Devamıyla izah eder misiniz?

Nur Külliyyatında küfür iki kısımda ele alınır: **Adem-i kabul ve kabul-ü adem.**

Adem-i kabul, kabul etmemek, hakikatlere göz kapamaktır. Küfrün bu çeşidi, dine karşı lakayt kalmakla, günahlara, isyanlara müptela olmakla, sadece dünyayı ve onun sefih lezzetlerini gaye edinmekle insan kalbinin manevi değerlerden gitgide uzaklaşması ve sonunda tamamen kopması şeklinde gerçekleşir. Bu küfrün temelinde, inkâr arzusu ve kastı olmamakla birlikte, yanlış tutulan yol kişiyi sonunda küfre kadar götürür. İkinci Lem'ada **"Her bir günah içinde küfre giden bir yol var."** hükmü üç harika misalle izah ve ispat edilmiştir. Bu kısım küfürde, Üstad'ın ifadesiyle lakaytlık ve göz kapama söz konusudur.

Özellikle Batı ülkelerinde gençliğin büyük çoğunluğunun ateist olduklarını görüyoruz. Bunların ne dinle, ne de din düşmanlığıyla bir ilgileri yok. Dini meselelerden söz etmek istediğinizde **"Ben metafizik konulara ilgi duymuyorum."** diyerek konuyu rahatlıkla geçiştirebiliyor. Peki, ama seni kim yaptı, kim yarattı, diye sorduğunuz zaman, **"Onu hiç düşünmedim."** diyor. **"Bu ömrün sonu nereye çıkıyor, bu yolculuk nereye?"** diye sorsanız, **"O beni pek ilgilendirmiyor. Nasıl olmuşsa olmuş, madem şu anda varım, hayatımı en neşeli ve rahat bir şekilde geçirmeye bakarım."** diyerek Nurlarda geçtiği gibi **"Akıldan istifa edebiliyor."**

Onların ve diğer inançsızların hali bir ayet-i kerimede şöyle nazara veriliyor:

"Onlar hayvanlar gibidirler. Hatta, tuttıkları yol itibariyle daha da aşağıdırlar." (Furkan, 25/44)

Kabul-ü adem ise, yok olan bir şeyi, yani bir hakikati olmayan küfür, şirk, materyalizm gibi batıl düşünce ve inançları benimsemek, onları savunmak ve başkalarına da telkin etmektir. Burada zor olduğu belirtilen küfür, işte bu ikinci kısım küfürdür. Bu zorluğu bütün akıllara ve kalplere kabul ettirmek üzere şu harika misal veriliyor:

“Meselâ: Bir insan, gövdesinin cihat-ı sittesini güneşlendirmek istediği zaman, ya bir Mevlevî gibi dönerek gövdesinin her tarafını güneşe karşı getirir veya güneşi o mesafe-i baideden celb ile gövdesinin etrafında döndürecek. Birinci şık, tevhidin kolaylığına misaldir. İkincisi de küfrün zahmetlerine misaldir.”(1)

Gövdemizin her tarafını aydınlatmak istiyorsak bunun iki yolu var. **Birisi**; bir Mevlevî gibi dönüp her tarafımızı güneşe karşı getirir ve aydınlatırız. Yahut, biz yerimizde sabit kalarak güneşi tutup kendi etrafımızda döndüreceğiz. İşte şirkin ve küfrün kabul edilmesi, güneşi çevremizde döndürmek kadar zor bir mesele, yani imkânsız.

Bu güzel örneği, Tabiat Risalesindeki ilaç yapımıyla ilgili örnekten hareketle şöyle değerlendirebiliriz:

Önümüzde bir kâğıt var, üzerinde bir şiir yazılı. Yan tarafta da bir kalem duruyor.

Şimdi, **“Bu şiiri kim yazdı?”** sorumuzun cevabı açık tır: Bir şair, şu kalemi kullanarak bu kâğıda sanatını ve maharetini dökmüş.

Kolay ve makul olan yol budur.

İkinci yol: Şiiri kalemin yazdığını söylemektir. Bu taktirde, o cansız kaleme bir hayat, bir irade, bir kudret ve ayrıca şairlik meziyeti yüklememiz gerekecektir. İşte bu yol güneşi kendi etrafımızda döndürmek kadar zor kabul edilebilecek bir ihtimaldir.

Konunun devamında, **“Şirk bu kadar zahmetli olduğu halde ne için kâfirler kabul ediyorlar?”** sorusuna yer veriliyor ve cevabında;

“Kasden ve bizzât kimse küfrü kabul etmez. Yalnız şirk heva-i nefislerine yapışır. Onlar da içine düşer; mülevves, pis olurlar. Ondan çıkması müşkilleşir. İman ise, kasden ve bizzât takib ve kabul edilmekle kalbin içine bırakılır.” buyruluyor.

Hiç kimse, kasten, yani küfre girmeyi maksat edinerek, o yolda çalışarak küfrü kabul etmez. Ancak, nefsin arzularını tatminle yetinen kişi, zamanla o pis havaya alışır ve temiz havadan rahatsızlık duymaya başlar. Böyle bir nefis, artık şirk ve küfür yoluna girmiş demektir. Tövbe etmediği takdirde sonu küfür ve şirk batağına düşmektir.

Bir hadis-i şerifte, **“her işlenen günahın kalpte bir kara leke meydana getirdiği”** haber verilir. Tövbe edilmediği ve günaha devam edildiği takdirde, bu leke büyüyerek bütün kalbi sarar. Artık böyle bir kalbin küfür ve şirk yoluna girmesi

çok kolay olur.

Bu adam başlangıçta, kasten ve bizzat **“Ben kâfir olacağım.”** diye yola çıkmış değildi. Ama, sürekli günah işliyor, haramlara giriyor, kötü arkadaşlar ediniyordu. Böylece her geçen gün ruhu biraz daha kirleniyordu. “Sohbette insibağ (boyanma) vardır.” hadis-i şerifinin haber verdiği gibi, bu adam da haramlarla boyandıkça kalbini karartıyordu. Yani, o kişi yanlış yola girerken “Ben kalbimi siyahlandıracağım.” diye niyet etmemişti, fakat, günah işledikçe, haramlara girdikçe kalbi katılaşmış ve kararmıştı.

"Arkadaş! Küfür yolunda yürümek, buzlar üzerinde yürümekten daha zahmetli ve daha tehlikelidir. İman yolu ise, suda, havada, ziyada yürümek ve yüzmek gibi pek kolay ve zahmetsizdir. Meselâ: Bir insan, gövdesinin cihât-ı sittesini güneşlendirmek istediği zaman, ya bir Mevlevî gibi dönerek gövdesinin her tarafını güneşe karşı getirir veya güneşi o mesafe-i bâideden celple gövdesinin etrafında döndürecektir. Birinci şık, tevhidin kolaylığına misaldir. İkincisi de, küfrün zahmetlerine misaldir."(1)

Bir işi tek bir zata vermekte nihayetsiz kolaylık varken, aynı işi çok ellere vermekte de nihayetsiz zorluklar vardır. Bu sebeple o işin vuku bulması ancak tek ele tevdi etmekle mümkündür.

Mesela, bir elmanın yaratılması için kainatın bütün çarklarının ve unsurlarının bir fabrika gibi işlemesi gerekiyor. Bu kainat fabrikasında bir dişli çalışmasa, elma vücut bulamaz. Mesela, güneş olmasa elma olmaz. Öyle ise bir elmanın vücut bulması için bütün kainata ve sebeplere hükmetmek iktiza ediyor.

Burada iki şık var. Birisi tevhit, diğeri şirk. **Tevhide göre**, bütün bu kainatın tedbir ve dizgini Allah'ın sonsuz ilim, irade ve kudretinin elindedir. Allah bu sonsuz sıfatları ile elmayı yaratırken, bütün kainatı o elmanın oluşumunda istihdam ediyor. Bu mana akla gayet makul ve kolaydır.

Şirke göre ise, bütün kainat ve içindeki sebepler birbirlerine hem hakim hem mahkum, hem cahil hem sonsuz ilim sahibi, hem kudret sahibi hem aciz olmak gerekiyor. Zira elmanın oluşumunda güneş haddi kadar karışırken, su da haddini aşmıyor. Öyle ise her bir sebep haddi miktarı kadar müdahil oluyor ki, bu hakimiyet sırrına uygun düşmez. İlim manasına uyum sağlamaz. Öyle ise bir elmayı sebeplere ve kainata havale etmek, gerçekten içinden çıkılmaz bir zorluk taşıyor.

Şayet elmayı sebepler yapıyor dersek, bir elmanın oluşması trilyonlarca yıl içinde bir tesadüfe rastlaması gerekir ki, bu imkansızdır. Halbuki biz her mevsimde elmayı rahat ve ucuzca yiyebiliyoruz. Demek tesadüf ve sebepler bu işe müdahil değiller.

Her şey Allah'ın takdir ve iradesi ile vuku buluyor, bunda kalbin ve ruhun kolaylığı ve tatminliği vardır.

İşte küfür ve şirk yolunun bu karmaşık ve imkansız halleri, insanın kalp ve kafasını hayli karıştırıp ıstıraba düşürüyor. İnsanın rahatını ve huzurunu bozuyor. Öyle ise insanın kalp ve kafasını huzura ve tatmine ulaştıracak yegane yol tevhit ve imandır. İnsan ya tek olan Allah'ı kabul edip itminana ve rahata erecek, ya da hadsiz sebepleri kabul edip ıstırap ve azaba giriftar olacak. İşte tevhidin bu itminan ve kolaylığı, hakkaniyetine en büyük bir delil ve işarettir. Bu yüzden Allah ayetinde,

“Haberiniz olsun ki, kalpler (kafalar) ancak Allah'ın zikriyle huzura kavuşur.” (Ra'd, 13/28) buyuruyor.

Buz üzerinde yürümek, havada ,suda, ışıktaki yürümek ifadeleri, İsharatü'l-İcaz'ın orijinalinde de geçmektedir. Hatta kafirler için kullanılan ifadede, **"buz üzerinde, toprak altında, demir içinde yürümek gibidir,.."** diye geçmektedir.

"İman yolu ise, suda, havada, ziyada yürümek ve yüzmek gibi pek kolay ve zahmetsizdir." cümlesini izah eder misiniz? "Ziyada yürümek" ve yüzmek çok ilginç bir teşbih!..

Bu gibi teşbihleri iyi anlamak için zıtları ile mukayese etmek gerekir. Mesela toprak altında Ankara'ya yürümek için yıllarca tünel kazmak gerekir, malum metrolar on yıllar sürüyor. Ama hava içinde gitmek araba ile üç saat sürüyor. Hava toprağa nispetle latif ve şeffaf olduğu için cisimler hava içinde kolay intişar edip seyahat ederler.

Ziya da havadan daha latif ve daha şeffaftır. Malum arabaların hızını kesmemek için araçların yüzeylerinin rüzgarla daha az temas eden bir tasarımı vardır. Rüzgar arabanın yüzeyine ne kadar geniş değerse hızını o nispette keser ve daha çok benzin yaktırır. Ama ışığın arabaya böyle bir menfi etkisi bulunmuyor. Demek ışık içinde yürümek hava içinde yürümekten daha kolay daha suhuletli oluyor.

Toprak en kesif, ondan sonra su, ondan sonra hava, ondan sonra da ziya geliyor. Kesiften latife doğru gittikçe yürümek ve ilerlemek kolaylaşıyor demektir.

Tevhit hava ve ziya gibi latif ve şeffaf iken, şirk ve küfür toprak ve taş gibi kesiftir. Akıl tevhitte kolay yürürken hatta uçarken, aynı akıl şirk ve küfürde adeta çakılıp kalır demektir.

Risale-i Nurlar bu asrın ışıktan bir tüneli gibidir, içine giren ışık hızı ile neticeye yani

tevhide ulařır inřallah.

(1) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Katre'nin Zeyli](#)